

MF-109

April-2025

B.Ed., Sem.-IV

B-110 : Organisation of Commerce and Management (O.C.M.)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહ પૈકી ગમે તે એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (i) અનુબંધની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, અનુબંધનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (ii) વાણિજ્ય શિક્ષણમાં ઈન્ટરનેટના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવો.

અથવા

- (i) અનુબંધના પ્રકારો સમજાવી, વાણિજ્યનો વિવિધ વિષયો સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.
- (ii) શૈક્ષણિક સાધનો એટલે શું ? શૈક્ષણિક સાધનોની યાદી આપી, શૈક્ષણિક સાધનોનું વાણિજ્ય શિક્ષણમાં મહત્ત્વ જણાવો.

2. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહ પૈકી ગમે તે એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (i) વર્ગ વ્યવહાર એટલે શું ? વર્ગ વ્યવહારના ઘટકો સ્પષ્ટ કરો.
- (ii) વાણિજ્ય શિક્ષકની શૈક્ષણિક લાયકાતો જણાવી, વાણિજ્ય શિક્ષકના ગુણો સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (i) વાણિજ્ય મંડળનું મહત્ત્વ જણાવી, વાણિજ્ય મંડળની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
- (ii) વાણિજ્ય શિક્ષક પાસે રાખવામાં આવતા અપેક્ષિત કૌશલ્યો અને વ્યાવસાયિક સજ્જતા જણાવો.

3. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહ પૈકી ગમે તે એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (i) પાઠ્યપુસ્તક માટે મૂલ્યાંકનના માપદંડ સમજાવો.
- (ii) ધોરણ-11ના વર્તમાન વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરો.

અથવા

- (i) આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો જણાવો.
- (ii) પાઠ્યપુસ્તકના હેતુઓ જણાવી, પાઠ્યપુસ્તકનું મહત્ત્વ જણાવો.

4. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહ પૈકી ગમે તે એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (i) જથ્થાબંધ વેપાર એટલે શું ? જથ્થાબંધ વેપારીની સેવાઓ જણાવો.
- (ii) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો અર્થ આપી, આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનું મહત્વ જણાવો.

અથવા

- (i) કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું ? કાર્યશીલ મૂડીને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો.
- (ii) બજાર પ્રક્રિયા એટલે શું ? બજાર પ્રક્રિયાના કાર્યો સમજાવો.

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો :

14

- (1) વાણિજ્ય ખંડના બે હેતુઓ જણાવો.
- (2) વાણિજ્યનો દૈનિક જીવનની ક્રિયાઓ સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (3) વાણિજ્ય મંડળના બે હેતુઓ જણાવો.
- (4) વાણિજ્ય શિક્ષણમાં ઉપયોગી કોઈપણ બે સંદર્ભ પુસ્તકોના નામ જણાવો.
- (5) વાણિજ્ય શિક્ષણમાં મોડેલ કઈ રીતે ઉપયોગી બની શકે ?
- (6) વાણિજ્ય શિક્ષણમાં ઉપયોગી કોઈપણ બે જર્નલ્સના નામ જણાવો.
- (7) વાણિજ્ય શિક્ષણમાં સામયિકોના બે ફાયદા જણાવો.
- (8) CALનું પૂરું નામ લખો.
- (9) વાણિજ્ય વિષયક સહઅભ્યાસી પ્રવૃત્તિઓનું મહત્વ જણાવો.
- (10) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારની બે સમસ્યાઓ જણાવો.
- (11) મૂડી માળખાને અસર કરતાં બે આંતરિક પરિબલો જણાવો.
- (12) બ્રાન્ડિંગ એટલે શું ?

Seat No. : _____

MF-109

April-2025

B.Ed., Sem.-IV

B-110 : Organisation of Commerce and Management (O.C.M.)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** of the question sets given below : 14

- (i) Clarify the concept of Correlation, state the importance of Correlation.
- (ii) State the merits and demerits of Internet in Commerce Education.

OR

- (i) Explain the types of Correlation. Explain the Correlation of Commerce with different subjects with example.
- (ii) What is Teaching Aids ? Give the list of Teaching Aids, state the importance of Teaching Aids in Commerce Education.

2. Answer any **one** of the question sets given below : 14

- (i) What is Classroom Interaction ? Clarify the components of Classroom Interaction.
- (ii) State the Educational Qualifications of Commerce Teacher, clarify the qualities of Commerce Teacher.

OR

- (i) State the importance of Commerce Club, state the activities of Commerce Club.
- (ii) State the skills and professional competency expected to be possessed by a Commerce Teacher.

3. Answer any **one** of the question sets given below : 14

- (i) Explain the Evaluation Criteria for a TextBook.
- (ii) State the Review of Present TextBook of Std. 11 O.C.M.

OR

- (i) State the characteristics of Ideal TextBook.
- (ii) State the objectives of TextBook, clarify the importance of TextBook.

4. Answer any **one** of the question sets given below : **14**
- (i) What is Wholesale Trade ? State the services of Wholesaler.
 - (ii) Give the meaning of International Trade, explain the importance of International Trade.

OR

- (i) What is Working Capital ? Discuss the factors affecting Working Capital.
 - (ii) What is Market Process ? Explain the functions of Market Process.
5. Answer any **seven** of the following questions in short : **14**
- (1) State two objectives of Commerce room.
 - (2) Explain the Correlation of Commerce with daily life activities.
 - (3) State two objectives of Commerce Club.
 - (4) Name any two Reference Books useful in Teaching of Commerce.
 - (5) How can model be useful in Teaching of Commerce ?
 - (6) Name any two Journals useful in Teaching of Commerce.
 - (7) State two merits of Magazines in Commerce Education.
 - (8) Write the full name of CAL.
 - (9) State the importance of Co-curricular activities in Commerce Education.
 - (10) State two problems of International Trade.
 - (11) State two internal factors affecting the capital structure.
 - (12) What is Branding ?
-